

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Фани Евгениева Бойкова

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност ‘доцент’
в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по област на висше образование 1. Педагогически науки
професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по....
(Методика на овладяване на български език в детската градина)

В конкурса за ‘доцент’, обявен в Държавен вестник, бр. 57 от 26.06.2020 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" за нуждите на катедра „Предучилищна педагогика“ към факултет Педагогически, като кандидат участва д-р Екатерина Георгиева Чернева, главен асистент в същата катедра.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със заповед № Р33-4710 от 25.09.2020 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ съм определена за член на научно-то жури на конкурс за заемане на академичната длъжност ‘доцент’ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ по област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по.... (Методика на овладяване на български език в детската градина), обявен за нуждите на катедра „Предучилищна педагогика“ към Педагогическия факултет.

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат: гл. ас. д-р Екатерина Георгиева Чернева от катедра „Предучилищна педагогика“ към Педагогическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

Представеният от гл. ас. д-р Екатерина Георгиева Чернева комплект материали за участие в процедурата е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и ЗРАСРБ.

Документите са добре оформени и подредени. Справките и списъците съдържат необходимата информация, сред която по-важните документи са: Молба по образец до ректора за допускане до участие в конкурса; Автобиография по европейски формат;

Диплома за ОКС „Магистър“; Диплома за ОНС „Доктор“; Списък на научните трудове; Анотации на материалите по чл.65.(3) на ПРАСПУ, вкл. Самооценка на приносите на кандидата; Удостоверение за трудов стаж; Документи за учебната работа на кандидата; Документи за научноизследователска работа; Справка за аудиторна и

извънаудиторна заетост; Справка за индивидуални наукометрични показатели и тяхното съответствие с минималните национални изисквания и др.

За участие в конкурса гл. ас. д-р Екатерина Чернева е приложила общо 26 научни труда: 1 монография; 1 публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"; 1 статия в реферирано списание; 3 статии в учебно помагало за студенти от магистърска програма и 20 научни статии — всички рецензирани.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Педагогическата практика на гл. ас. д-р Екатерина Чернева включва стаж като учител в начален етап от 1986 г. до 2016 г. През това време тя защитава докторска степен (2000 г. в СУ „Св. Климент Охридски“) и от 2000 г. до 2016 г. съвместява учителската си дейност с работа като хоноруван асистент в Педагогическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“. От 2016 г. след конкурс заема длъжността „главен асистент“ в катедра „Предучилищна педагогика“ на същия факултет.

Учебно-педагогическата дейност на гл. ас. д-р Екатерина Чернева включва самостоятелното разработване на учебни програми, подготовката и провеждането на лекции, семинари, практически упражнения и хоспитиране със студенти от бакалавърска и магистърска степен в Педагогическия факултет по задължителни, избираеми и факултативни учебни дисциплини като: Методика на овладяването на български език в детската градина; Технология на овладяването на български език в детската градина; Алтернативи в обучението по овладяване на езика и развитие на речта в предучилищна и начална училищна възраст; Педагогическо взаимодействие и творчество при овладяване на езика в предучилищна възраст; Основни компоненти на училищната готовност; Образователни игри в обучението по български език в детската градина; Интерактивни техники при подготовка на децата за ограмотяване; Приемственост между детската градина и началното училище в обучението по български език и др.

Професионалната компетентност на гл. ас. д-р Екатерина Чернева се извява и в активното ѝ участие в множество дейности, съпътстващи аудиторната и извънаудиторната работа на университетския преподавател: ръководител е на дипломанти (над 40) и автор на рецензии за дипломни работи; член на комисии за държавни изпити; научно ръководство на студенти за участие в 7-ми и 8-ми студентски научни форуми; лектор в Докторантско училище и ПФ; участва в комисии за подготовка на акредитационни процедури в Педагогическия факултет; член на Етична комисия към ПФ.

Участва в различни форми на продължаваща квалификация (член на изпитни комисии, автор и обучител в квалификационни курсове) на педагогически специалисти към Департамента за квалификация и професионално развитие на педагогически специалисти към ПУ „Паисий Хилендарски“, научен ръководител на 4-ма педагогически специалисти, защитили III ПКС.

Гл. ас. д-р Екатерина Чернева е участвала като експерт-оценител на НВО за 4. клас към ЦКОКУО – МОН. Рецензент е на учебно пособие „Методически разработки върху фолклорни произведения на българската диаспора“.

В преподавателската си дейност гл. ас. д-р Чернева прилага съвременните постижения на информационно-комуникационните технологии в областта на обучението: участва в провеждани от ПФ уебинари; разработва електронни ресурси и провежда обучение със студенти от бакалавърска и магистърска степен в електронна среда.

Гл. ас. д-р Екатерина Чернева е участник в национални и университетски проекти, за което е представила съответните сертификати.

Научните текстове, с които гл. ас. д-р Екатерина Чернева участва в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“, се отличават: с актуалност на разработваната проблематика; с разнообразие на използваните изследователски подходи; демонстрират професионалната компетентност на отлично подготвен методик; обосновават иновативни методически практики за повишаване на ефективността на езиковото обучение; очертават задълбочените научни интереси на кандидата в областта на конкурса, което е предпоставка за успешно развитие на съответното направление в Педагогическия факултет на Пловдивския университет.

Основният хабилитационен труд – монографията „Образователен модел за формиране на фините двигатели умения на детето“, се отличава с подчертана актуалност на изследваната проблематика и е с изразена практическата насоченост.

Монографията се състои от увод, пет глави, заключение, списък на използваната литература и приложения и библиография. Разработката демонстрира добро познаване на темата от авторката и широката ѝ библиографска осведоменост по изследвания проблем – списъкът с използвана литература включва 92 източника на кирилица, латиница и интернет източници. Изследователските методи са съобразени с темата, целите и задачите, които авторката си поставя при разработване на темата. В монографията е направен задълбочен теоретичен обзор на проблема за фините двигателни умения и значението им за овладяване на писането (Първа глава). Аналитично са представени различни варианти на тестове за училищна готовност, резултати от проведено изследване за достигнатата степен на формираност на фината моторика в подготвителна група (Втора глава). Въз основа на тези наблюдения и анализи е разработен образователен модел за подготовката на детската ръка за писане, както за детската градина, така и в началното училище (Трета глава и Четвърта глава). В Пета глава е изложен актуален проблем – за възрастта, в която е подходящо информационните технологии да се включат в обучението. Изводите на авторката са, че използването на технологиите в детската градина с цел обучение би дало възможност детето да бъде подготвено за дигиталния живот и да преосмисли ролята на компютъра и телефона (стр. 154 – 155).

Монографията „Образователен модел за формиране на фините двигатели умения на детето“ обогатява методическата литература у нас с теоретичните постановки и

практически идеи за упражнения, формиращи фината моторика от ранна детска възраст и подпомагащи усвояването ограмотителния процес чрез развиване на уменията за писане.

Публикуваната въз основа на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ книга „Педагогически аспекти на ценностната ориентация на детето в начална училищна възраст“ предлага подходящи методически варианти за работа в екип и формиране на ценностна ориентация в условия на междуличности отношения. На базата на теоретичния анализ на научни постановки по темата и проведени емпирични изследвания Екатерина Чернева утвърждава, че динамична, отворена към промените ценностна ориентация е възможно да се формира още в началното училище, да се изгради нагласа и умение за по-бърза ориентация в нови условия, динамичност, интуиция, отвореност към промените (стр. 149 – 151).

Представените от д-р Екатерина Чернева статии за участие в конкурса за „доцент“ очертават професионалните изследователски търсения на авторката. Публикациите са ориентирани към педагогическата практика, отразените в тях методически насоки са полезни за обогатяване с иновативни методически практики работата на учителя. Предложени са игрови методически варианти, които биха подпомогнали работата на учителя в детската градина при подготовка за ограмотяване, както и за развитие на слуховите възприятия, статиите: „Иновативни варианти за развитие на речевия слух в предучилищна възраст“; „Алтернативни варианти за формиране на звукова култура в предучилищна възраст“.

Проблематиката за готовността за ограмотяване и ограмотяването в начална училищна възраст е предмет на разработване в редица публикации в страната и чужбина (4.1; 4.2; 4.3; 5.2; 5.3; 5.4; 5.5; 5.6; 5.7; 5.20).

В своите научни разработки д-р Екатерина Чернева поставя акцент върху прилагането на иновативни методи за развиване на речта в предучилищна възраст, като например прилагането на мисловни карти (5.8; 5.9; 5.10; 5.12; 5.13; 5.14). Част от тези публикации са реализирани в чужбина (5.8; 5.10; 5.14).

Представените в учебни помагала за студенти разработки демонстрират ангажираността на гл. ас. д-р Екатерина Чернева към качеството на учебния процес (4.1; 4.2; 4.3).

3. Критични забележки и препоръки

Гл. ас. д-р Екатерина Чернева е представила достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“. Теоретичните разработки, които представят оригинални научни и приложни приноси, имат практическа перспектива, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Критични забележки и препоръки нямам.

Цялостният преглед на представената за рецензиране продукция на гл. ас. д-р Екатерина Чернева създава облика на целенасочен изследовател, който компетентно

допълва редица теоретични и практико-приложни аспекти в областта на предучилищната педагогика.

Познавам гл. ас. д-р Екатерина Чернева като преподавател, който се стреми да следва актуалните тенденции в обучението на студентите и да поддържа високо качество на методическата подготовка на бъдещите учители.

Заклучение

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Екатерина Георгиева Чернева, отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатът в конкурса е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС ‘доктор’. Теоретичните му разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на гл. ас. д-р Екатерина Георгиева Чернева е несъмнена.

Постигнатите от гл. ас. д-р Екатерина Георгиева Чернева резултати в учебната и научно-изследователската дейност съответстват на специфичните изисквания на Педагогическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ, както и с минималните национални изисквания за наукометрични показатели.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Педагогическия факултет за избор на гл. ас. д-р Екатерина Георгиева Чернева на академичната длъжност ‘доцент’ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ по област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по.... (Методика на овладяване на български език в детската градина).

5. 11. 2020 г.

Изготвил становището: .....

Доц. д-р Фани Бойкова